

Doorverwijzing klacht Sabra en Shatila zou kaakslag voor justitie zijn, *De Standaard*, 11/06/2003, Manu Tassier

BRUSSEL -- Als de regering uit politieke overwegingen de zaak-Sabra en Shatila zou willen onttrekken aan de Belgische justitie, dan zou dat „een kaakslag voor de kamer van inbeschuldigingstelling en het Hof van Cassatie zijn". Dit zegt Jan Wouters, hoogleraar internationaal recht aan de KU Leuven.

De KI velde gisteren een nieuw arrest in de klacht die 24 Palestijnen in juni 2001 hadden ingediend tegen de huidige Israëlische premier Ariel Sharon, ex-generaal Amos Yaron en anderen. Ze achtten hen verantwoordelijk voor het bloedbad dat Libanese christelijke milities hadden aangericht in de vluchtelingenkampen Sabra en Shatila in Beiroet, in september 1982. Het Israëlische leger had toen de controle over Beiroet, Sharon was minister van Defensie, Yaron de plaatselijke bevelhebber. De burgerlijke partijen beschuldigen de Israëlische gezagsdragers van misdaden tegen het internationaal recht, misdaden tegen de menselijkheid en genocide.

Het Belgische gerecht heeft zich al een paar maal over de zaak gebogen. Cassatie besliste op 12 februari van dit jaar onder meer dat zaak tegen Sharon niet ontvankelijk was omdat die in zijn functie van premier immuniteit geniet.

De KI verwees in haar arrest gisteren naar de beschikking van Cassatie en stelt dat Cassatie op de kwestie van de immuniteit na alle andere bezwaren (zoals verjaring, het feit dat een Israëlische onderzoekscommissie zich al over de zaak had uitgesproken) impliciet geweerd had. „Door het feit dat de KI deze bezwaren door haar arrest expliciet verwerpt, zijn alle procedureproblemen nu definitief beslecht", zegt advocaat Luc Wallyn, die de burgerlijke partijen vertegenwoordigt.

Met de ontvankelijkheid is de zaak overigens nog maar in het beginstadium van de juridische procedure. De onderzoeksrechter moet nu onderzoeken of de klacht gegrond is, eventueel betrokkenen en getuigen ondervragen, enz. Het is nog lang niet zeker of het ooit tot een proces komt.

Ondertussen zou ook een politieke interventie spaken in de wielen kunnen steken. De klacht bezwaart de betrekkingen tussen Israël en België.

De aangepaste genocidewet maakt een interventie van de regering ook mogelijk voor zaken die al aanhangig werden gemaakt bij een onderzoeksrechter voor de afkondiging van de huidige wet. De regering zou de „feiten ter kennis kunnen brengen" aan het land waar de mogelijke dader een onderdaan van is (zoals de regering heeft gedaan in de zaak tegen de Amerikaanse generaal Franks). Voor de al aanhangig gemaakte zaken moet de regering een advies van de KI vragen, maar ze is niet verplicht dat te volgen.

Jan Wouters ziet toch wel problemen als de regering zou tussenbeide komen in de juridische procedure, nu de KI en Cassatie zich zo diepgaand met de zaak hebben beziggehouden. Hij voorspelt ook zware discussies over de juiste rol van Cassatie in een eventuele doorverwijzing naar een ander land. De vraag rijst of Cassatie niet moet nagaan of de partijen in dat land inderdaad een billijk proces kunnen krijgen.